

jejich zřizování, na zvýšení povědomí o podiatrii. Jednou z cest by bylo i zřizování podiatrií 1. stupně, které by byly schopné se v rámci daného regionu postarat o rizikové nemocné nebo pacienty s aktivním SDN a ty komplikovanější referovat do vyšších center. Prozatím však o zřízení podiatrie má dle dotazníkového šetření zájem pouze 6 kolegů (8 %). Jistě by nám to velmi pomohlo, neboť začínají poměrně dramaticky stoupat počty screeningu rizika SDN vyšetřované pravděpodobně nejen diabetology (Tab. 3). Jistě část z těchto nemocných by měla být dispenzarizována na podiatriích, a to v současné době není plně uskutečnitelné. Informovanost odborné i laické veřejnosti je možno zvýšit rozšiřováním povědomí o SDN nejen pomocí edukačních materiálů, popularizace podiatrie formou videí, článků, rozhlasových relací a podobně, ale i pořádáním regionálních seminářů propojujících lékaře pečující o diabetiky s podiatriemi. Odborná veřejnost své povědomí o podiatrii může zvyšovat nejen čtením odborné literatury, ale i účastí na přednáškách a odborných symposiích s podiatrickou tematikou (16). Dle dotazníků má většina kolegů zájem o podiatrii, hlavně o problematiku prevence SDN.

Závěrem lze shrnout, že počty podiatrických ambulancí nejsou dostatečné, díky čemuž není podiatrická péče plně a rychle dostupná. Jistě existují rozdíly v rámci regionů podle počtu obyvatel na 1 podiatrickou ambulanci. Nejhorší situace (největší počet obyvatel na jednu podiatrii) je pravděpodobně v Jihomoravském, Pardubickém, Středočeském a zejména Ústeckém kraji. Na nedostatečnou dostupnost podiatrické péče v ČR nepřímo poukázalo výše uvedené

LITERATURA

1. Fejfarová V, Pithová P, Koliba M, Jirkovská A, Jirkovská J, Kůsová H, Sixta B. Syndrom diabetické nohy, kam s ním. Česká diabetologie. 2021;4:3-6.
2. Sollitto RJ, Gazivoda PL, Hart TJ. Diabetic foot amputations. Part II: Metatarsal amputations. J Foot Surg. 1990;29(2):135-40. PMID: 2338472.
3. Troisi N, Ercolini L, Chisci E, Baggione C, Chechi T, Manetti F, Del Pin B, Virgili R, Lepri GA, Landini G, Michelagnoli S. Diabetic Foot Infection: Preliminary Results of a Fast-Track Program with Early Endovascular Revascularization and Local Surgical Treatment. Ann Vasc Surg. 2016;30:286-91. doi: 10.1016/j.avsg.2015.07.015. Epub 2015 Sep 11. PMID: 26370745.
4. Meloni M, Izzo V, Manu C, Ahluwalia R, Pedro J, Sánchez-Ríos CL. Fast-track pathway: an easy-to-use tool to reduce delayed referral and amputations in diabetic patients with foot ulceration. Diab Foot J. 2019;22(2).
5. Schaper NC, van Netten JJ, Apelqvist J, Bus SA, Hinchliffe RJ, Lipsky BA; IWGDF Editorial Board. Practical Guidelines on the prevention and management of diabetic foot disease (IWGDF 2019 update). Diabetes Metab Res Rev. 2020;36 Suppl 1:e3266. doi: 10.1002/dmrr.3266. PMID: 32176447.
6. Edmonds ME, Blundell MP, Morris ME, Thomas EM, Cotton LT, Watkins PJ. Improved survival of the diabetic foot: the role of a specialized foot clinic. Q J Med. 1986;60(232):763-71. PMID: 3774959.
7. Albright RH, Manohar NB, Murillo JF, Kengne LAM, Delgado-Hurtado JJ, Diamond ML, Acciani AL, Fleischer AE. Effectiveness of multidisciplinary care teams in reducing major amputation rate in adults with diabetes: A systematic review & meta-analysis. Diabetes Res Clin Pract. 2020 Mar;161:107996. doi: 10.1016/j.diabres.2019.107996. Epub 2020 Jan 11. PMID: 31935416.
8. Pithová P, Fejfarová V, Koliba M, Jirkovská A, Jirkovská J, Kůsová H, Sixta B. Zhodnocení externího auditu podiatrických ambulancí v ČR 2021. Přednáška na 58. Diabetologických dnech, Luhačovice, 4/2022. Abstrakt publikován v DMEV 2022, 25, Suppl.1:27-28.
9. Jirkovská A, Dubský M, Fejfarová V, Jirkovská J, Koliba M, Krawczyk P, Kučera D, Soxta B, Wosková V, Fialová Z, Vrbová T, Klugar M. Syndrom diabetické nohy – prevence, diagnostika a terapie. Adaptovaný doporučený postup na základě mezinárodních guidelineů* Geum, 2022
10. Alonso-Fernández M, Mediavilla-Bravo JJ, López-Simarro F, Comas-Samper JM, Carramiñana-Barrera F, Mancera-Romero J, de Santiago Nocito A; Grupo de Trabajo de Diabetes de SEMERGEN. Evaluation of diabetic foot screening in Primary Care. Endocrinol Nutr. 2014;61(6):311-7. English, Spanish. doi: 10.1016/j.endonu.2014.01.007. Epub 2014 Feb 25. PMID: 24582291.
11. Sánchez-Ríos JP, García-Klepzig JL, Manu C, Ahluwalia R, Lüdemann C, Meloni M, Lacopi E, De Buruaga VR, Bouillet B, Vouillarmet J, Lázaro-Martínez JL, Van Acker K. Referral of patients with diabetic foot ulcers in four European countries: patient follow-up after first GP visit. J Wound Care. 2019 Aug 1;28(Sup8):S4-S14. doi: 10.12968/jowc.2019.28.Sup8.S4. PMID: 31393783.
12. Lin CW, Yang HM, Hung SY, Chen IW, Huang YY. The analysis for time of referral to a medical center among patients with diabetic foot infection. BMC Fam Pract. 2021;22(1):16. doi: 10.1186/s12875-020-01363-y. PMID: 33422005; PMCID: PMC7797140.
13. Macfarlane RM, Jeffcoate WJ. Factors contributing to the presentation of diabetic foot ulcers. Diabet Med. 1997;14:867-70.
14. Sanders AP, Stoeldraaijers LG, Pero MW, Hermkes PJ, Carolina RC, Elders PJ. Patient and professional delay in the referral trajectory of patients with diabetic foot ulcers. Diabetes Res Clin Pract. 2013;102(2):105-11. doi: 10.1016/j.diabres.2013.09.016. Epub 2013 Oct 1. PMID: 24145054.
15. Guest JF, Fuller GW, Vowden P. Diabetic foot ulcer management in clinical practice in the UK: costs and outcomes. Int Wound J. 2018;15(1):43-52. doi: 10.1111/iwj.12816. Epub 2017 Dec 15. PMID: 29243399
16. Fejfarová V, Koliba M, Jirkovská J, Kůsová H, Pithová P, Jirkovská A, Sixta B. Je podiatrické péče v ČR dostupná? Aktuální medicína. 2022;1:39-42.
17. Vainieri E, Ahluwalia R, Slim H, Walton D, Manu C, Taori S, Wilkins J, Huang DY, Edmonds M, Rashid H, Kavarthapu V, Vas PRJ. Outcomes after Emergency Admission with a Diabetic Foot Attack Indicate a High Rate of Healing and Limb Salvage But Increased Mortality: 18-Month Follow-up Study. Exp Clin Endocrinol Diabetes. 2022 Mar;130(3):165-171. doi: 10.1055/a-1322-4811. Epub 2020 Dec 22. PMID: 33352595.
18. Fejfarová V, Jirkovská A, Dragomirecká E, Game F, Bém R, Dubský M, Wosková V, Křížová M, Skibová J, Wu S. Does the diabetic foot have a significant impact on selected psychological or social characteristics of patients with diabetes mellitus? J Diabetes Res. 2014;2014:371938. doi: 10.1155/2014/371938. Epub 2014 Mar 25. PMID: 24791012; PMCID: PMC3984852.
19. Prompers L, Huijberts M, Schaper N, Apelqvist J, Bakker K, Edmonds M, Holstein P, Jude E, Jirkovska A, Mauricio D, Piaggese A, Reike H, Spraul M, Van Acker K, Van Baal S, Van Merode F, Uccioli L, Urbancic V, Ragnarson Tennvall G. Resource utilisation and costs associated with the treatment of diabetic foot ulcers. Prospective data from the Eurodiabetic Study. Diabetologia. 2008;51(10):1826-34. doi: 10.1007/s00125-008-1089-6. Epub 2008 Jul 22. PMID: 18648766.